

Vertrouwen in Leiderdorp

Verkiezingsprogramma 2026-2030

ChristenUnie | **SGP**

Leiderdorp

Beste Leiderdorpers,

In Leiderdorp leven mensen niet alleen naast elkaar, maar ook mét elkaar. Tegelijk ervaren we ook hier de druk van deze tijd: jongeren zoeken hun plek, gezinnen hebben ondersteuning nodig, ouderen die verlangen naar nabijheid, en inwoners die zoeken naar betaalbare woonruimte. In die werkelijkheid wil ChristenUnie-SGP een betrouwbare kracht zijn. De boodschap van de Bijbel is daarin voor ons de basis. Dat betekent verantwoordelijkheid nemen, omzien naar elkaar en betrouwbare politiek.

Wij geloven dat een sterke samenleving begint bij mensen die naar elkaar omzien: in het gezin, de straat, de kerk, op school en in verenigingen. Maar het vraagt ook om een gemeente die ondersteunt waar nodig. Daarom zetten wij ons in voor een Leiderdorp waarin jongeren perspectief krijgen, gezinnen veerkrachtig zijn en ouderen zich gezien weten en er **vertrouwen is in elkaar**. We willen dat hulp beschikbaar is voordat problemen uit de hand lopen, en dat mensen elkaar kunnen helpen, ondersteund door professionals en vrijwilligers.

Wonen is één van de grootste zorgen van deze tijd. In Leiderdorp willen we bouwen aan een toekomst waarin starters, ouderen en gezinnen kunnen **vertrouwen op een fijn (t)huis**. We kiezen voor slimme oplossingen: doorstroming, woningdelen, flexwonen, en het benutten van bestaande ruimte. Zo houden we ons dorp groen en geven we mensen een thuis.

Ook op het gebied van duurzaamheid nemen we verantwoordelijkheid. Op de schepping moeten we zuinig zijn en daarom vraagt klimaatverande-

ring om actie. Dat doen we samen met inwoners, met lokale energieprojecten, groene daken en slimme warmte oplossingen. Niet alleen om het klimaat te beschermen, maar ook om nu en in de toekomst te **vertrouwen op een leefbare straat**.

We weten dat niet iedereen vanzelf mee kan doen. Daarom staan we naast mensen die te maken hebben met armoede, schulden of eenzaamheid. We geloven in maatwerk, in de kracht van vrijwilligers, en in een gemeente die niet ingewikkeld doet, maar **dienstbaar en betrouwbaar** is. Want ieder mens telt.

ChristenUnie-SGP staat voor een Leiderdorp waarin mensen veilig kunnen wonen, werken en bewegen. Waar kinderen buiten kunnen spelen, ouderen zich vrij voelen, en de openbare ruimte uitnodigt tot ontmoeting. We investeren in verkeersveiligheid, goede verlichting en een leefbare omgeving. En we zorgen dat de gemeente doet wat nodig is – met draagbare lasten en duidelijke keuzes.

Arie Janssen

lijsttrekker
Christenunie-SGP

Wij gaan voor **vertrouwen** in Leiderdorp:

- » Vertrouwen in een fijn thuis.
- » Vertrouwen in elkaar.
- » Vertrouwen in een leefbare straat.
- » Vertrouwen in een dienstbare gemeente.

Vertrouwen in een fijn thuis

In Leiderdorp is er, net als in heel Nederland, veel behoefte aan woonruimte. Dat is keihard nodig om starters op de woningmarkt een kans te geven. Het is belangrijk zowel meer te bouwen binnen de bebouwde kom, als dat we de bestaande woonruimte beter benutten. Ondanks de extra woningen die gebouwd moeten worden, moet ons dorp wel leefbaar blijven. De polders blijven groen.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » De stilgevallen verkenning van woningen op het plot 'oude gemeentehuis' nieuw leven ingeblazen, resulterend in mogelijk 70 appartementen.
- » Een herijking en indexatie van de afkoop van sociale woningen voor kleinere woningbouwprojecten.
- » Flexibele parkeernormen die bijdragen aan het makkelijker mogelijk maken van meer woningbouw ten behoeve van alle woningzoekenden in Leiderdorp.
- » Bij woningbouwprojecten voorrang aan mensen met lokale, economische of maatschappelijke binding in Leiderdorp.
- » Volledige sociale woningbouw op de locatie van de Buit.
- » Het onderzoeken van zowel permanente als tijdelijke (flex) woningen in de A4-zone.
- » Aandacht besteden aan het gevoel van gemeenschap en ontmoeting in het ontwerp- en participatieproces van het wooncomplex Luykendreef 1-3.

Wij stellen het volgende voor:

- » In Leiderdorp, bijvoorbeeld op de Baanderij en bij de A4-zone, moet bij vrijkomende ruimte hoger kunnen worden gebouwd. Gezien de groei van het aantal eenpersoonshuishoudens moet ook voor meer kleine wooneenheden worden gekozen. Een aantal van deze woningen wordt gelabeld voor starters tot 27 jaar en tot de helft van de woningen aan Leiderdorpse woningzoekenden.
- » We zien een toename van het aantal 1- en 2-persoonshuishoudens. Het is nodig om passende woningen te bouwen, waarbij het sámen leven centraal staat. Als er kleinere appartementen gebouwd worden, dan zorgen we voor ontmoetingsruimten en gedeelde huiskamers.

- » We vinden het belangrijk dat woningdelen meer gestimuleerd wordt, denk daarbij aan:
 - » Ontwikkelen van specifieke voorzieningen waar ouderen bij elkaar wonen, die dermate aantrekkelijk voor hen zijn dat ouderen hun ruime koophuis verlaten, zodat die ingezet kunnen worden voor gezinnen die een woning zoeken.
 - » Het stimuleren van woningdelen, bijvoorbeeld door mogelijk te maken om gecombineerd in te schrijven op sociale woningbouw en zo voorrang te krijgen.
 - » Op het terrein rondom de A4-zone zetten we in op een combinatie van winkels en wonen. Op die locatie komen in ieder geval woningen voor starters, zowel koop als huur, tegen een betaalbare prijs.
 - » In Leiderdorp zijn veel woningen geschikt voor gezinnen, terwijl ze vaak worden bewoond door ouderen van wie de kinderen het huis al uit zijn. De gemeente gaat door met het initiatief van de doorstroommakelaar, die met mensen persoonlijk in gesprek gaat over alternatieven en mogelijkheden, zodat de doorstroming op gang komt en gezinnen zich kunnen blijven vestigen.
 - » De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om voldoende sociale woningbouw te bieden. Minimaal 35 procent van de
- nieuw te bouwen woningen moet sociale woningbouw zijn, waarbij bij het ene project voor meer kan worden gekozen, en bij het andere voor minder. We stellen voor dit percentage aan te houden totdat de totale voorraad op 30 procent is.
 - » Wij zien kansen voor het combineren van wonen, sporten en recreëren in het oostelijk deel van de Bloemerd. Met een extra verkeersontsluiting naar de N446 en/of Persant Snoepweg en een P+R gelegenheid in de Bospoort achten wij een woningbouwprogramma van circa 500 woningen kansrijk. We stellen voor aan de markt te vragen met een voorstel te komen.
 - » De parkeernorm wordt zo aangepast dat het mogelijk is om binnen dezelfde ruimte meer kleinere woningen te maken. Dat is nodig, gezien de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens. De uitgespaarde kosten worden door vastgoedontwikkelaars geïnvesteerd in bovenwijkse voorzieningen als hoogwaardige fietsparkeerplekken, goede fietsroutes, doorstroming van openbaar vervoer en het stimuleren van deelauto's. Parkeerplaatsen blijven openbaar toegankelijk.
- De gemeente maakt een meerjarigenaafsprake met Rijnhart Wonen, met een jaarlijkse actualisatie. Daarin wordt in elk geval inspanningen van Rijnhart Wonen vastgelegd om:
 - » woningdelen te faciliteren, waardoor meer mensen gebruik kunnen maken van de bestaande woonruimte
 - » het woningbestand duurzamer te maken inclusief de rol van de gemeente daarin,
 - » huisvesting van specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld dak- en thuislozen),
 - » lokaal maatwerk zodat Leiderdorpers in hun eigen plaats kunnen blijven wonen,
 - » maatregelen voor starters op de woningmarkt en
 - » aantallen te bouwen sociale woningbouw.
- Als de gemeente gebouwen of grond verkoopt, wordt met voorrang bestemming voor sociale woningbouw of woningbouw net boven de huurgrens (tussen 700 en 900 euro per maand) onderzocht.
 - » De gemeente geeft regionaal steun aan initiatieven om mensen met GGZ-problematiek kleinschalig en met begeleiding te laten wonen, en zorgt voor een goede spreiding over de regio.
 - » De gemeente bevordert mantelzorgwoningen door procedures te versoepelen en alleen een beperkte toets op de zorgbehoefte toe te passen, in lijn met landelijke richtlijnen.
 - » Op tijdelijk leegstaand terreinen, denk bijvoorbeeld aan het terrein dat eerst bestemd was voor Ikea, maakt de gemeente ruimte voor Flex-wonen (woningen die voor een aantal jaar gebouwd worden).

foto: RD.nl

In Leiderdorp maakt bijna iedereen deel uit van een netwerk zoals gezin, klas, vriendengroep, kerkgenootschap, vereniging, straat, buurt en sociale media. Tegelijk is er sprake van kwetsbare gezinnen, eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. Wij vinden het van belang dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Maar ook maakt de gemeente werk van passende ondersteuning, draagt bij aan veerkrachtige gezinnen en zorgt voor hulp aan jongeren en volwassenen die het niet op eigen kracht redden. Preventie is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Hoe sneller situaties in beeld zijn, hoe sneller de juiste hulp kan worden geboden.

Naast het beschermen van de samenleving als geheel heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) inwoner. Het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtegoed werkt preventief. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Een raadsbrede kennismaking en gesprek met alle schooldirecties en besturen van Leiderdorpse scholen over de huisvesting.
- » Extra aandacht voor de participatie en huisvesting van kwetsbare jongeren. Voor de toeliding naar arbeid komt voor deze groep een gerichte aanpak met medewerkers die daar opgeleid en vaardig voor zijn.
- » We blijven consequent opkomen voor keuzevrijheid, dus jeugdhulp mag niet door één of een enkele aanbieder aangeboden worden.

Wij stellen het volgende voor:

- » Elke Leiderdorper moet bekend zijn met Includio en het Jeugdteam, zodat daar snel een beroep op kan worden gedaan mocht dit nodig zijn.
- » De wachtlijsten in de regio voor jeugdhulp zijn te lang. Door de gemeenten in de Leidse regio worden afspraken gemaakt met aanbieders over maximaal aanvaardbare wachttijden en over het overdragen van kinderen naar andere aanbieders zonder wachtlijsten. Deze afspraken zijn voor de gemeenteraad inzichtelijk.
- » De wachtlijsten in de regio voor jeugdhulp zijn te lang. Door de gemeenten in de Leidse regio worden afspraken gemaakt met aanbieders over maximaal aanvaardbare wachttijden en over het overdragen van kinderen naar andere aanbieders zonder wachtlijsten. Deze afspraken zijn voor de gemeenteraad inzichtelijk.
- » Veel Leiderdorpers, juist ook jongeren, doen een beroep op jeugdzorg en GGZ, vanwege

mentale problemen. Een deel is al ook (eerder) te ondervangen door juist mensen elkaar te laten helpen. Wij stellen voor om zelfregiecentra in onze gemeente te ontwikkelen, aansluitend op bestaande initiatieven.

- » Specialistische jeugdhulp wordt zoveel mogelijk in het gezin of op school ingezet. Een doorverwijzing van het Jeugd- en Gezinsteam betekent specialistische hulp voor het gezin, waarbij de vraag van ouders en kinderen centraal staat.
- » Kinderen die om welke reden dan ook thuis geen hulp kunnen krijgen, kunnen het best in een ander gezin opgroeien in plaats van in een instelling. Leiderdorp zet actief in op de werving van meer pleegouders, en gaat daarnaast in gesprek met Leiderdorpse pleegouders om te vragen wat zij nodig hebben vanuit de gemeente.
- » Medewerkers van het Jeugd- en Gezinsteam en Inclusio zijn geschoold in het ondersteunen van mensen met relatieproblemen en kunnen doorverwijzen naar specifieke relatietherapie. Het Centrum voor Jeugd en Gezin organiseert cursussen voor jonge ouders of aanstaande ouders, bijvoorbeeld over het belang van hechting. Inwoners worden daar actief op gewezen, en de gemeente zorgt ervoor dat bij

scholen, huisartsenpraktijken en verenigingen informatie beschikbaar is over dergelijke cursussen.

- » Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)rechtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Leiderdorp maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is. We bieden, naar voorbeeld van de gemeente Amsterdam, gratis relatietherapie aan.
- » Leiderdorpse gezinnen met kinderen horen niet thuis in de maatschappelijke opvang voor volwassenen. Een alternatief is dat via een door de burgemeester op te leggen tijdelijk huisverbod de ene ouder niet in huis mag komen terwijl de kinderen met hun andere ouder in huis mogen blijven wonen.
- » Er is voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen in de regio. Niemand in Leiderdorp slaapt buiten zijn/haar wil op straat en zeker geen gezinnen met kinderen.
- » De gemeente geeft adequate uitvoering aan de Wet integrale suïcidepreventie om het aantal zelfdodingen omlaag te brengen.
- » ChristenUnie-SGP vindt dat de gemeente Leiderdorp 3 stageplaatsen beschikbaar moet stellen

voor de jongeren uit de eigen gemeente. We vragen vooral aandacht voor stages van (v)mbo-leerlingen.

- » De gemeente handhaaft het verbod om alcohol te verkopen aan jongeren onder de achttien jaar en zorgt voor voorlichting over de risico's van alcohol- en drugsgebruik op Leiderdorpse (sport)verenigingen en scholen, in samenwerking met de verslavingszorg.
- » Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. ChristenUnie-SGP wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook op gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. Voor coffeeshops, straathandel en

prostitutie is in Leiderdorp geen plaats.

- » Jongerenwerk moet ook digitaal aanwezig zijn om onder andere radicalisering onder jongeren tegen te gaan.
- » Het is belangrijk dat Leiderdorp haar geschiedenis goed kent. Het Leiderdorps Museum en de Leiderdorpse Volksuniversiteit spelen hierin een belangrijke rol. Wij stellen voor dat ze alle Leiderdorpse basisschoolleerlingen laten kennismaken met de lokale geschiedenis. De gemeente zet zich ervoor in om de Leiderdorpse canon met aandacht voor o.a. de Schans van Valdez, de Leiderdorpse kastelen (o.a. Ter Does en Ter Zijl), de kloosters (o.a. Engelandaal) en de Leiderdorpse steenfabrieken zowel via lesbrieven als in het dorp zichtbaar te maken.

Helaas komt armoede ook in Leiderdorp voor. Mensen die te maken hebben met armoede en schulden kampen voortdurend met stress, waarbij ze niet geholpen worden door de complexiteit van ons sociale stelsel. ChristenUnie-SGP wil dat iedereen tot zijn recht komt en mee kan doen en daarom zien wij graag dat de gemeente naast de Leiderdorpers met armoede en schulden gaat staan.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Het extra promoten en onder de aandacht brengen van de energietoeslag voor Leiderdorpers die daar recht op hebben.
- » Een maatregelenpakket voorgesteld ter bestrijding van de energie- en inflatiearmoede.
- » De Sleutelpas te gebruiken om de toegang tot de bibliotheek te vergroten voor volwassenen, jongeren en met name kinderen in armoede.
- » Het betrekken van kerken bij de sociale agenda van Leiderdorp omdat zij een belangrijke rol hebben in armoedebestrijding.

Wij stellen daarom het volgende voor:

- » Voor mensen, die vallen onder de Participatiewet zoals bijstandsgerechtigden, zetten we ons in voor maatwerk op het gebied van kortingen m.b.t. inkomsten uit bijvoorbeeld arbeid, kamerverhuur en onkostenvergoedingen.
- » Blijf inzetten op schuldpreventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. Het project 'Eerste Hulp Bij Geldzorgen' heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen. Hier moeten we ook de komende periode mee doorgaan. Schuldhelpverlening en -preventie is een kwestie van maatwerk waarbij er aandacht is voor de specifieke omstandigheden waarin inwoners zich bevinden. Hierbij hebben we nadrukkelijk ook oog voor zorgen die niet (slechts) materieel van aard zijn.
- » Doe het als gemeente niet alleen, maar maak gebruik van de inzet en expertise van vrijwilligers. Vrijwilligers van organisaties als Schuldhelpmaatje en HipHelpt kunnen het verschil maken. ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat de doelgroep zelf zo veel mogelijk regie heeft over het schuldhelpverleningstraject. Daarom moet er een mate van keuzevrijheid zijn: idealiter betekent maatwerk dat bij negatieve ervaringen ook voor andere vrijwilligersorganisaties gekozen kan worden.

- » Meer mensen moeten gebruik kunnen maken van minimavoorzeningen en daarom moeten we bijvoorbeeld beter aansluiten bij de gemeente Leiden aangezien we veel samenwerken op het gebied van armoede, schulden en de Sleutelpas.
- » Mensen die moeite hebben om gemeentelijke rekeningen te betalen of schulden hebben gaan we vroegtijdig helpen, zodat de kans op extra schulden door betalingsachterstanden zo klein mogelijk wordt.
- » Eenzaamheid speelt vaak een rol bij het ontstaan van schulden. Betrek daarom stevige netwerken zoals buurthuizen, kerken en (sport)verenigingen bij het schuldhulpverleningsbeleid.
- » Een andere complicerende factor bij schulden is laaggeletterdheid. Ongeveer de helft van de mensen met schulden is laaggeletterd. Zo blijven aanmaningsbrieven vaak ongelezen en kunnen de schulden zich gemakkelijk opstapelen.

Laaggeletterdheid willen we voorkomen en bestrijden. We dringen er bij de gemeente op aan om voorlees initiatieven en taallessen zo veel mogelijk te ondersteunen en aan te moedigen. Verder moet de gemeente zelf geen onnodige drempels opwerpen met onbegrijpelijk ambtenarenjargon.

- » Problematische schulden zijn in sommige gevallen het gevolg van gokken. Daarom willen we loterijproducten in supermarkten bij de rookwaren achter de rolluiken plaatsen. Reclame voor casino's gaan we tegen. Door op alle vlakken in te zetten op impulsbeheersing, kunnen we schulden voor een deel voorkomen en verminderen.
- » In Leiderdorp is een groep huishoudens die te maken heeft met een stapeling van problemen. De samenwerking tussen de Jeugd- en Gezinsteams, Inclusio, het jongerenwerk en de sociale dienst is geen doel op zich, maar is erop gericht samen met deze huishoudens problemen op te lossen.

Ouderen leveren een onschatbare bijdrage aan onze samenleving en zijn daarin een onmisbare schakel. Daarom verdienen ze aandacht en steun. Veel ouderen zijn, na de pensioengerechtigde leeftijd, steeds fitter en actief als oppas, mantelzorger, vrijwilliger of op de sportclub. In een latere levensfase, als vitaliteit afneemt en kwetsbaarheid en behoefte aan zorg toeneemt, is aandacht voor goede zorg én aandacht voor een waardig einde van het leven nodig.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Het benaderen van gemotiveerde gepensioneerden (onder wie, maar niet uitsluitend oud-ambtenaren) die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan de ambtelijke slagkracht van onze mooie gemeente.
- » Aandacht besteden aan het gevoel van gemeenschap en ontmoeting voor met name ouderen in het ontwerp- en participatieproces van het wooncomplex Luykendreef 1-3.

Wij stellen het volgende voor:

- » De gemeente blijft communiceren via Gemeente aan Huis in het Leiderdorps Weekblad, zorgt voor een website van de gemeente die 'ouderenproof' is en draagt bij aan contact onder vier ogen door het behoud van fysieke loketten voor zorg en woonvragen.
- » We creëren zorgzame buurten door in elke wijk van Leiderdorp een punt te hebben voor ontmoeting en een praatje. Daarom overlegt de gemeente met wijk- of buurtverenigingen, kerken, verenigingen en bibliotheek over het opstarten van nieuwe voorzieningen met een sociale functie of het voortzetten van de bestaande voorzieningen.
- » Bij het realiseren van nieuwe wooncomplexen worden ouderen betrokken. Ouderen hebben wensen over een toekomstige woning en kunnen ook aangeven welke faciliteiten ze graag zien voor het ontmoeten van toekomstige burens.
- » (Denk)sport en bewegen voor ouderen zoals Clubhuis de Derde Helft wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- » Wij willen dat alle ouderen van 75 jaar en ouder geregeld een bezoek krijgen vanuit Inclusio om te praten over hun sociale omgeving en vitaliteit.

- » We vragen Inluzio contact tussen Leiderdorpse basisscholen en eenzame ouderen te organiseren.
- » In het gesprek tussen ouderen en Inluzio (keukentafelgesprek) gaat het niet alleen over de noodzakelijke hulp of hulpmiddelen, maar juist ook over wat mensen nodig hebben om van waarde te kunnen zijn, ook voor anderen.
- » Zingeving wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag een bespreekbaar onderwerp. Zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties. De gemeente neemt het voortouw om met huisartsen, wijkverpleging, geriatrisch deskundigen en verpleeghuizen één wijkverpleegkundig team te maken. De keuzemogelijkheid voor identiteitsgebonden zorg blijft gewaarborgd.
- » Samen met de bibliotheek worden cursussen aangeboden om ouderen, indien gewenst, vaardiger te maken met het gebruik van smartphones, tablets en andere digitale ontwikkelingen zoals digitale beveiliging en AI.
- » Zorg dat klachten die mensen indienen bij bijvoorbeeld de regiotaxi en de aanbieders van zorgmiddelen bekend zijn bij de gemeentelijke organisatie en voer het gesprek met de ketenpartners. Denk hierbij ook aan het klanttevredenheidsonderzoek.
- » Per 1 januari 2025 is de financiering van hospices veranderd en is er geen recht op geld vanuit WMO budget. Het huidige bedrag dat jaarlijks door de gemeente Leiderdorp werd verstrekt, blijft in een andere vorm gehandhaafd.
- » Goed opgeleide vrijwilligers zijn onmisbaar voor een waardige eindfase van het leven in een hospice. De gemeente ondersteunt in het mogelijk maken van kwalitatief goede opleidingen.

Op veel plekken zijn mensen actief als vrijwilliger: in een sportclub, op school, als mantelzorger voor een langdurig zieke, als fietsmaatje, of in de kerk of de buurt. ChristenUnie-SGP wil dat de gemeente dit stimuleert. Het is belangrijk dat de gemeente initiatieven ondersteunt om meer vrijwilligers te vinden. Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn van net zoveel belang als betaald werk.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Ondersteuning van mantelzorgers, de inzet op het voorkomen van overbelasting en passende ondersteuning indien er sprake is van overbelasting, zijn onderdeel

van de inkoopstrategie Begeleiding, Maatschappelijke Zorg en Huishoudelijke Ondersteuning in de Leidse regiogemeenten.

Wij stellen het volgende voor:

- » Jongeren en jongvolwassenen zijn minder actief als vrijwilliger. De gemeente werkt aan bewustwording dat jongeren ingezet worden voor vrijwilligerswerk.
- » De gemeente biedt binnen de wettelijke kaders zoveel mogelijk ruimte voor vrijwilligerswerk door mensen met een uitkering.
- » Wij vinden het belangrijk dat de gemeente vrijwilligers- en bewonersactiviteiten stimuleert, zodat mensen de kans krijgen om zelf hun buurt mooier, groener en socialer te maken. Het organiseren van dergelijke activiteiten moet makkelijker worden. De gemeente zoekt zoveel mogelijk naar ruimte om mooie initiatieven mogelijk te maken, zeker als dit gaat om hulp aan ouderen of het terugdringen van eenzaamheid.

- » De jaarlijkse waardering van de gemeente voor mantelzorgers blijft in stand en daarnaast draagt de gemeente er zorg voor dat degenen die zich inzetten voor een ander niet vastlopen in het web van het gemeentelijk apparaat. Daarbij is goede en heldere communicatie en informatievoorziening cruciaal.
- » De gemeente zorgt voor een breed aanbod aan ondersteuning van mantelzorgers. Hierbij wordt nauw overleg gevoerd met waardevolle maatschappelijke initiatieven zoals Hulp in Praktijk, stichting Present en kerken.
- » Mensen die met een zorg- of hulpvraag aankloppen bij de gemeente moeten gewezen worden op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning. Deze onafhankelijke

cliëntondersteuning is voor iedereen toegankelijk en gemakkelijk vindbaar.

- » Iedere burger dient een zorgaanbieder te kunnen kiezen die past bij zijn of haar levensovertuiging. Uiteraard moeten alle aanbieders voldoen aan de wettelijke en gemeentelijke kwaliteitseisen.
- » Lokaal bieden we hulp aan iedereen die dat nodig heeft, ook degenen die illegaal in Nederland verblijven.
- » Migranten die in Leiderdorp komen wonen en een verblijfsstatus hebben gekregen, krijgen een intensieve taaltraining en goede begeleiding (waaronder fietslessen) om wegwijs te worden in Nederland. Degenen die na een inburgerings- of staatsexamen een vervolgopleiding doen en niet in aanmerking komen voor studiefinanciering krijgen een deel van hun opleiding vergoed

vanuit het gemeentelijke re-integratiebudget. Ze worden actief geholpen om een passende baan te vinden, ook gezien de grote tekorten op de arbeidsmarkt.

- » Net als elke gemeente heeft Leiderdorp een verantwoordelijkheid in de opvang van asielzoekers, zodat er een landelijke spreiding is en daar werken we aan mee. De inwoners worden goed en tijdig geïnformeerd over veranderingen in omvang, locatie of doelgroep van de opvang.
- » Begeleiding door vrijwilligers van nieuwe Leiderdorpers is cruciaal. De laatste jaren zijn er minder vrijwilligers beschikbaar; de wijziging van Vluchtelingenwerk naar Includio lijkt daar debet aan te zijn. Er komt een lokale campagne om Leiderdorpers hiervoor te vinden, waarin we benadrukken dat de taken van Vluchtelingenwerk zijn overgegaan naar Includio.

Vertrouwen in een leefbare straat

Leiderdorp wil in 2050 volledig CO₂-neutraal zijn. Dat is een stevige ambitie, en daarom moeten we de komende jaren grote stappen zetten. Alleen zo houden we ons dorp leefbaar en duurzaam – voor onszelf én voor de generaties na ons. ChristenUnie-SGP wil Leiderdorp tot regionale koploper maken in verduurzaming. Dat kan alleen samen met onze inwoners, waarvan initiatieven zoals de energie-ambassadeur mooie voorbeelden zijn. Die ambitie is hard nodig, want het klimaat verandert sneller dan verwacht. Ook in Nederland merken we dat aan hevige regenval, hogere temperaturen en langere periodes van droogte. Om schade en risico's te voorkomen, moeten we Leiderdorp klimaatbestendig en waterrobuust inrichten. Dit noemen we klimaatadaptatie. Het beschermt ons niet alleen tegen risico's, maar biedt ook kansen om ons dorp groener, gezonder en aantrekkelijker te maken.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Klimaatadaptatie die niet alleen uitgaat van waterberging maar ook op zoek gaat naar mogelijkheden om regenwater beschikbaar te maken voor toepassingen als sproeiwater voor sportvelden.
- » Aandacht vragen voor de aanwezigheid van de tijgermug in

Leiderdorp en inwoners daarop te attenderen.

- » Bij de uitwerking van het warmteprogramma (welke wijken gaan wanneer van het gas af) wordt rekening gehouden met de diversiteit binnen wijken.

Wij stellen het volgende voor:

- » Lokale energieprojecten: zonnepanelen op scholen en sportgebouwen, waarvan de opbrengst terugvloeit naar inwoners; de gemeente stelt daken beschikbaar en helpt energiecoöperaties bij vergunningen.
- » Slimme opslag van lokaal opgewekte energie: omdat terugleveren steeds minder oplevert en piektarieven stijgen, zetten we in

op batterijopslag bij sporthallen, laadpleinen en in woonwijken; zo houden we energie in eigen dorp en ontlasten we het net.

- » Laadpunten voor elektrische auto's: in Leiderdorp rijden nu zo'n 575 elektrische auto's (2025), maar dit aantal groeit snel. Landelijk worden er in 2030 zo'n 2 miljoen elektrische auto's verwacht. Daarom zorgen we dat

het aantal laadpunten meegroeit, vooral voor inwoners zonder oprit. Nieuwe laadpunten worden 'smart' ingericht om piekbelasting te voorkomen. We constateren dat de tarieven voor opladen in Leiderdorp hoger liggen dan in een aantal andere omliggende gemeenten. Met gerichte maatregelen stellen we voor dat verschil weg te nemen.

- » Een plan voor duurzame warmte: eerst kiezen voor haalbare oplossingen zoals hybride warmtepompen en restwarmte; dit gebeurt wijk voor wijk, samen met inwoners, via pilots en inspraak.
- » Groene daken en tuinen: inwoners krijgen een groenpremie of duurzaamheidslening en we starten voorbeeldprojecten bij scholen; dit helpt bij energiebesparing én klimaatadaptatie (wateropvang en verkoeling).
- » Duurzaam bouwen met hout: hout slaat CO₂ op in plaats van dat het uitstoot, en maakt bouwen lichter en sneller; we stimuleren houtbouw of hybrideconstructies bij nieuwbouw, maken afspraken met woningcorporaties en nemen dit op in aanbestedingen en gebiedsontwikkelingen.
- » Samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland een plan maken dat Leiderdorp beschermt tegen overstromingen en wateroverlast, en tegelijk zorgt voor schoon water; dit plan koppelt

waterbeheer aan klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie, met inspiratie uit bijvoorbeeld het rapport De Blauwe Lens.

- » Bij vergroening en verblauwing houden we ook de risico's voor de gezondheid in het oog, zoals een toenemende kans op infectieziekten die door bepaalde muggensoorten worden overgebracht of ziekten zoals Lyme die door teken wordt overgedragen.
- » Digitale participatie bij klimaatbeleid: een digitaal platform inzetten om inwoners mee te laten denken over verduurzaming in hun wijk; ideeën bundelen en samen kiezen als prioriteit, met speciale aandacht voor jongeren en andere doelgroepen.
- » Extra hulp voor gezinnen met een smalle beurs: subsidies en leningen voorschieten en samenwerken met Rijnhart Wonen om woningen sneller te isoleren en zo energie te besparen.
- » Leiderdorp heeft de ambitie om alle gebouwen in 2050 in Leiderdorp aardgasvrij te verwarmen. Collectieve warmte is een kansrijk en duurzaam alternatief. Uitgangspunten voor de ontwikkeling van een regionaal warmtebedrijf zijn: betaalbaar, meedoen niet verplicht, toekomstbestendig, flexibel in bronnen en voldoende zeggenschap voor Leiderdorp.

Gezondheid begint met elke dag in beweging komen. Om fijn te kunnen fietsen, wandelen of buiten te spelen is het belangrijk dat de openbare ruimte veilig is. Zeker in de woonwijken. ChristenUnie-SGP geeft de komende periode prioriteit aan een aantrekkelijke, verkeersveilige openbare ruimte. Met een lagere maximumsnelheid van 30 km/uur binnen de bebouwde kom zorgen we voor meer ruimte voor bijvoorbeeld spelende kinderen, fietsende tieners en senioren. Voor het ov en de auto zetten we in op goede hoofdroutes en minder sluipverkeer.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Via een breed aangenomen motie werd ervoor gezorgd dat 30 km/uur het uitgangspunt is voor de Rietschans en Touwbaan. Deze motie heeft ook geleid tot een bredere invoering van 30 km/uur in Leiderdorp.
- » Via een raadsbreed aangenomen motie hebben we aandacht gevraagd voor de veiligheid van langzaam verkeer op de Zijldijk tussen Rietschans en Leidse-dreef. Voor de realisatie van de LOI-locatie Leidsedreef komt het college met een voorstel.

Wij stellen het volgende voor:

- » Per 1 januari 2027 brengen we de maximumsnelheid in de bebouwde kom op alle wijkwegen omlaag naar 30 km/uur. Zo maken we schoolroutes en woonwijken rustiger en veiliger voor iedereen. Wij kiezen ervoor daarmee geen jaren te wachten. Met slimme maatregelen naar Amsterdams voorbeeld kan dat ook. Alleen op de grote gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom (zoals het Engelendaal en de Persant Snoepweg) handhaven we 50 km/uur. Zo zorgen we voor een goede doorstroming van het frequente, hoogwaardige openbaar vervoer en maken we tegelijk
- sluiproutes door de woonwijken minder aantrekkelijk.
- » Wijkwegen (zoals de Vronkenlaan, de Buitenhoflaan, de Voorhoflaan en het westelijk deel van de Mauritssingel) richten we in als fietsstraat waar fietsers alle ruimte krijgen. Op busroutes is een fietsstraat echter niet reëel en maken we andere inrichtingskeuzes die gunstig zijn voor bussen, fietsers en voetgangers.
- » Trajectcontrole op de Leidse Ring Noord: de Oude Spoorbaan wordt verbreed naar vier rijstroken met een maximumsnelheid van 70 km/u. Het project is momenteel

in volle gang. Wij willen dat er trajectcontrole over het hele tracé komt, zodat de maximumsnelheid ook echt wordt nageleefd. De gemeente moet dit daarom samen met het Openbaar Ministerie en de provincie Zuid-Holland regelen.

- » De Bloemerd richten we met prioriteit in als fietsstraat waar de auto te gast is en ook verbeteren we hier de openbare verlichting. Veiligheid en gezondheid gaan hier zo voor sporters hand in hand.
- » Bij woningbouw en herontwikkeling situeren we de parkeergelegenheid zo veel mogelijk inpandig of aan de rand van het gebied. Ook willen we dat de gemeente het gebruik van deelauto's stimuleert. Zo kunnen woonstraten worden vergroend en autoluwer worden ingericht en hebben voetgangers, fietsers en spelende kinderen daar alle ruimte. Zo stimuleren we duurzame mobiliteit, worden wijken leefbaarder en veiliger en is er plaats voor meer woningen.
- » De openbare ruimte is ons veel waard. In gebieden met een hoge parkeerdruk (door parkeerregulering in Leiden en bij het Alrijne ziekenhuis) staan we bij voldoende draagvlak in de wijk open voor kostendekkend

vergunningparkeren. Wij bieden bewoners zo een parkeergarantie. En we houden voldoende ruimte over voor voldoende groen en fijn spelen op straat. Parkeerregulering komt er alleen als we de openbare ruimte ook verbeteren voor fijn verblijven.

- » Het Engelendaal is geen racebaan. Na aanleg van de verbrede Leidse Ring Noord (tracé Engelendaal/Oude Spoorbaan) knappen we het Engelendaal op. We maken met bewoners plannen om deze verkeersader om te vormen tot fijner verblijfsgebied waarin we de woonwijken aan beide kanten beter verbinden. We zorgen dat auto's en ov goed door kunnen blijven rijden, maar maken het ook makkelijker om het Engelendaal over te steken.
- » Er komt een aantal nieuwe verbindingen om de recreatieve gebieden beter toegankelijk te maken. Zo komt er een nieuwe Zijlboulevard en voor de inwoners van de Voorhof een fiets- en voetgangersbrug van de Bospoldermolen naar de Persant Snoepweg richting de Bospolder. We stellen voor de fietsroute langs de Dwarswatering te verbeteren. Ook moet het ontbrekend stuk voetpad aan de Zijdijk richting de Boterhuispolder worden aangelegd.

Leiderdorp is een mooie plek tussen stad en polder. We willen dat het dorp groen en leefbaar blijft, met ruimte om elkaar te ontmoeten, veilig te bewegen en te genieten van de natuur. Maar de druk neemt toe: meer verkeer, woningbouw en houtstook zorgen voor geluid, uitstoot en druk op de leefruimte. Daarom zetten we ons in voor groen, veilige straten, gezonde lucht, duurzame mobiliteit en duidelijke communicatie.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Het opnemen van de rol van kerken in de bouwstenen voor omgevingsvisie.
- » Het onder de aandacht brengen en houden van de onderhoudsstaat van wegen en groen in Leiderdorp middels raadvragen. Dit heeft tot verbetering geleid.
- » Het beter informeren van omwonenden over de voortgang van het project Leidse Ring Noord. Dit

heeft geresulteerd in een extra informatieavond.

- » Een online participatieplatform waarmee de gemeente transparant is over de lopende participatietrajecten en dat tevens laat zien welke mogelijkheden inwoners en andere belanghebbenden hebben om mee te doen.

Wij stellen het volgende voor:

- » Meer bomen, bloemen en speelplekken in de wijken, zodat kinderen veilig buiten kunnen spelen en volwassenen elkaar kunnen ontmoeten; inwoners kunnen met wijkbudgetten zelf bijdragen aan vergroening.
- » Beschermen en versterken van de polders en natuurgebieden, zodat vogels, vlinders en andere dieren ruimte houden; dit doen we samen met provincie en waterschap, zonder woningbouw in de polders.

- » Grijsse wegen aanpakken: herinrichten zodat de inrichting past bij de functie – óf woonstraat, óf gebiedsontsluitingsweg; de gemeente maakt hiervoor wijkplannen mét bewoners.
- » Een schoon dorp met goede afvalscheiding en schone straten; met vaste veegschema's en buurtvrijwilligers.
- » We zijn voorstander van de weidevogelstop en starten pas met de eerste maaironde na 15 juni, met uitzondering van 1 meter

- berm langs de wandel- en fietspaden. Eerder dan 15 juni maaien zorgt voor verstoring van het broedseizoen van weidevogels en andere dieren en vermindert de biodiversiteit (bloemen, insecten).
- » Leegstaande panden ombouwen tot woningen of ontmoetingsplekken in plaats van dat ze leeg blijven staan; de gemeente gaat actief in gesprek met vastgoedeigenaren en versnelt vergunningstrajecten.
 - » Wandel- en fietsroutes aantrekkelijk en toegankelijk maken, zodat iedereen dichtbij huis kan ontspannen; ontbrekende schakels worden aangelegd, routes krijgen betere verlichting en toegankelijkheid.
 - » Het niveau van de 'beheersing openbare ruimte' moet omhoog en krijgt meer ambitie op het gebied van biodiversiteit, natuurvriendelijk groenbeheer, ecologische verbindingen en water- en bodemkwaliteit.
 - » Het Milieu Educatief Centrum Leiderdorp (MEC) vinden wij zeer waardevol in de gezamenlijke opdracht om Leiderdorp groener, schoner en duurzamer te maken. Het MEC moet een plek blijven waar verwondering groeit, waar kinderen leren met hun handen én hun hart, en waar rentmeesterschap zichtbaar wordt in de praktijk.
 - » We zetten ons in voor gezonde en schone lucht in Leiderdorp. Open haarden, allesbranders en vuurkorven dragen bij aan fijnstof in de lucht en juist mensen met bestaande luchtwegaandoeningen of hart- en vaatziekten, ouderen en kinderen zijn gevoeliger voor fijnstof. We overwegen daarom een stookverbod bij 'code rood': bij ongunstig weer (windstil, mist, smog) is houtstook niet toegestaan; de gemeente kondigt dit aan via Stookwijzer/stookalert. Daarnaast geven we voorlichting over verantwoord stoken, wijzen we stookvrije zones aan bij scholen en zorginstellingen en behandelen we meldingen van overlast serieus. Bij herhaalde klachten kan buurtbemiddeling of handhaving worden ingezet.
 - » Buurtparticipatie voor leefbaarheid: inwoners kunnen digitaal en fysiek meedenken over verkeersveiligheid, groenprojecten en maatregelen tegen geluid en luchtvervuiling; zo kiezen we samen de beste oplossingen voor elke wijk.
 - » Leiderdorp is trots op haar (kerkelijk) erfgoed, maar de subsidies voor onderhoud van monumenten is beperkt. De gemeente moet meer en beter investeren in monumentenzorg.

Onaantrekkelijk voor criminelen en veilig voor de inwoners. Zo is Leiderdorp een veilige gemeente. Dat kan alleen bereikt worden wanneer veiligheid als een gezamenlijke opdracht wordt ervaren. Ieder moet zich ervoor inzetten: burgers, ondernemers, politie, ambtenaren en ook de bijzondere opsporingsambtenaren. Veiligheid is belangrijk. Dit blijkt uit de onrust die het geeft wanneer er explosies zijn in woonwijken, waarvoor het motief onduidelijk is. Ook jongeren die vandalisme plegen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld op schoolpleinen, dragen bij aan een onveilig gevoel. Dit geldt ook voor babbeltrucs, gladde verkooppraatjes en signalen van woninginbraak. Samen met alle betrokkenen uit het domein van veiligheid en zorg zet de gemeente zich in voor een veiligestraat. Veiligheid is ook achter de voordeur belangrijk: allerlei vormen van huiselijk geweld moeten worden tegengegaan.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Beter communicatie over vuurwerkvrije zones in de Munnikenpolder én Boterhuisvrij zones rondom de Leiderdorpse molens en de gehele Dwarswateringdijk.
- » Het rapporteren van de jaarlijkse aanrijtijden van de brandweer in Leiden naar Leiderdorp.
- » Het uitdragen van de boodschap dat er in Leiderdorp geen plek is voor een coffeeshop.

Wij stellen het volgende voor:

- » Veiligheid begint in huis. De gemeente zet in op het voorkomen dat jongeren die thuis met veiligheidsproblemen te maken hebben, crimineel gedrag gaan vertonen. Ook het voorkomen van huiselijk geweld bij ouderen krijgt prioriteit.
- » Goede verhoudingen in de buurt zijn belangrijk: professionele buurtbemiddeling moet eenvoudiger beschikbaar zijn om escalatie van buurtconflicten te voorkomen.
- » In Leiderdorp zou per vijfduizend inwoners een wijkagent moeten zijn. Dat zijn vijf of zes wijkagenten in plaats van de huidige twee. De burgemeester zet zich ervoor in om dit binnen de politie-eenheid Den Haag (waar Leiderdorp onder valt) te regelen. Wijkagenten moeten voldoende zichtbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld door meldpunten waar de wijkagent op bepaalde tijden fysiek aanwezig is.

- » Via de Veiligheidsmonitor krijgt de gemeenteraad jaarlijks inzicht in de veelvoorkomende criminaliteit, om zo met de burgemeester lokale prioriteiten te kunnen bespreken. Daaronder valt in ieder geval aandacht voor het tegengaan van woninginbraken en drugsgelateerde criminaliteit. Wanneer in bepaalde gebieden overlast is, wordt een specifieke aanpak opgesteld in overleg met betrokken partijen waaronder de gemeente en de politie.
- » Ook moet er ingezet worden op het voorkomen van ondermijnende criminaliteit (zoals inventarisatie van plaatselijke risico's zoals criminele geldstromen naar vastgoed) en uitbuiting van mensen. Leiderdorp maakt zoveel mogelijk gebruik van een beoordeling van integriteit (BIBOB) bij aanvragen voor vergunningen.
- » Het aantal bijzondere opsporingsambtenaren (boa's) is in Leiderdorp te laag. ChristenUnie-SGP wil meer boa's die controleren op onveiligheid en overlast door hangjongeren, vernielingen en andere veiligheidsproblemen.
- » Ook 's nachts moet het op doorgaande fietspaden veilig zijn. Samen met bewoners wordt geïnventariseerd waar 's avonds en 's nachts onveilige situaties zijn door te weinig of niet goed afgestelde verlichting.
- » De brandweer kan niet zonder vrijwilligers. Het aantal brandweervrijwilligers in de Veiligheidsregio Hollands Midden moet op peil blijven. De periodieke Leiderdorpse Brandweerdag vervult een belangrijke rol in de zichtbaarheid van de brandweer. Die zichtbaarheid is extra belangrijk nu de Leiderdorpse post is verdwenen als gevolg van de nieuwe kazerne aan de Schipholweg in Leiden.
- » De gemeente zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer. De aanrijtijden van hulpdiensten worden jaarlijks in de gemeenteraad besproken.

Vertrouwen in een dienstbare gemeente

Ondernemers zijn belangrijk voor Leiderdorp en onze regio. Daarom moet het contact tussen ondernemers en gemeente wederzijds goed zijn. Leiderdorp vormt met de regio een belangrijk zorgcluster met veel werkgelegenheid dat we graag willen verstevigen. Belangrijke ontwikkeling in Leiderdorp is de transformatie van de Baanderij. Dit hangt samen met de ontwikkeling van de A4-zone. Duidelijkheid en richting hierover kan het bedrijfsleven goed gebruiken.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Het ontwikkelen van het Staten-daalderplein als een levendige plek met ruimte voor ontmoeting en horeca.
- » Voor het voorkomen van het vertrek van lokale ondernemers uit de Winkelhof.

We stellen voor om:

- » De gemeente onderhoudt goede relaties met ondernemers; er is structureel overleg en om behoeften en knelpunten van ondernemers op bestuurlijk niveau te kunnen agenderen. Daarnaast zijn er voldoende informele ontmoetingsmogelijkheden tussen ondernemers in Leiderdorp om een goed lokaal netwerk te stimuleren.
- » Te snijden in regeldruk voor ondernemers. Dit kan door bij nieuw beleid een MKB-toets uit te voeren om de effecten van regeldruk te minimaliseren of het inzetten van 'regelvermaler'. Ondernemers kunnen hierin gemotiveerd regels aandragen die de gemeente kan afschaffen.
- » Er komt inkoopbeleid dat extra kansen biedt aan lokale bedrijven om leverancier van de gemeente te worden.
- » De gemeente steunt sociale ondernemingen door bij hen in te kopen. Vaak zijn aanbestedingen nog gericht op directe kostenbesparing, terwijl door inkoop ook maatschappelijke doelen bereikt kunnen worden.
- » Wij vinden een goede verbinding tussen economisch en sociaal beleid belangrijk. De gemeente stimuleert Leiderdorpse ondernemers om stageplekken, bijbanen en leerwerkplekken aan te bieden, vooral voor jongeren met een achterstand op de arbeidsmarkt.

- » Er moet voldoende aandacht zijn voor lokaal economisch beleid, zoals de Oranjegalerij waar mensen kleine boodschappen kunnen doen en voor uitbreiding van de markten bij de Santhorst op donderdag en bij de Winkelhof op zaterdag.
- » Wij zijn ervan overtuigd dat rust waardevol en gezond is voor iedereen. Daarom vinden wij dat winkeliers niet gedwongen mogen worden om hun winkel op zondag te openen. De gemeente moet dit garanderen en bewaken. Wij zijn ook niet voor verruiming van de zondagsopenstelling van winkels.
- » De gebiedsvisie A4 - zone (gebied tussen de Persant Snoepweg en de A4) verdient een snelle metamorfose. De visie uit 2015 heeft te weinig in beweging gebracht, mede doordat IKEA niet naar Leiderdorp komt. Zeker met het oog op transformatie van Baanderij is het van belang dat de A4-zone tot ontwikkeling komt.
- » Het ontwikkelkader van de Baanderij is vastgesteld. Het komt de komende jaren aan op uitvoering. Voor ons zijn de volgende elementen belangrijk in de uitwerking van het ontwikkelkader:
 - » Meer woningen en hoogbouw op de Baanderij, vooral langs de Zijk, terwijl in de kern van het gebied ruimte moet blijven voor bedrijvigheid;
 - » Voldoende groen en waterberging op de Baanderij: de bestaande sloten-structuur moet veel beter benut worden;
 - » Geen afwenteling van het verkeer van de Baanderij op omliggende wijken.

Leiderdorp heeft recht op een slagvaardig bestuur, zodat inwoners resultaten zien van de gemeentelijke lasten die ze afdragen. We zien dat er nu een kloof is tussen wat het dorp nodig heeft en wat de gemeente kan realiseren. Daarnaast zien we mogelijkheden om de gemeentelijke lasten omlaag te brengen, met name de afvalstoffenheffing. Mochten er toch tekorten zijn, dan vinden we het belangrijk dat de gemeente eerst kijkt of de uitgaven minder kunnen, en pas in uiterste instantie verhogen we de lokale lasten.

Wij hebben ons ingezet voor:

- » Het schrappen van €50 vergoeding voor het in behandeling nemen van een verzoek om planschade.
- » Het voorkomen van de OZB-verhoging van 5% boven op de inflatie in de programmabegroting van 2025.
- » Een incidentele tegemoetkoming van €50 per huishouden op de afvalstoffenheffing in 2026 gezien de financiële overschotten van de gemeente in de achterliggende jaren.

Wij stellen het volgende voor:

- » Samenwerking is nu in de regio per inhoudelijk thema georganiseerd. Het uitruilen van thema's, bijv. woningbouw – bedrijvigheid – duurzaamheid (allemaal ruimte-vragen) is daarom slecht mogelijk. Wat betreft ChristenUnie-SGP maken we één bestuurlijke tafel in de Leidse regio en organiseren we de betrokkenheid van de gemeenteraden daaromheen.
- » We stellen een bestuurskrachtonderzoek voor, hetgeen de basis is voor het onderlinge gesprek tussen de raad en het college over wat er nodig is om de uitvoeringskracht van Leiderdorp te vergroten. We gaan daarbij uit van zelfstandig voortbestaan van de gemeente Leiderdorp, maar herindeling is voor ons geen taboe.
- » Digitalisering maakt de aanvraag van gemeentelijke diensten in veel gevallen gemakkelijker. Tegelijk is er een groep die moeite heeft om mee te komen met het hoge tempo van de digitalisering. Daarom moeten de dienstverlening aan de diverse balies en de telefonische bereikbaarheid van de gemeente niet worden verwaarloosd.

- » In tijden van nepnieuws en desinformatie is een sterke regionale journalistiek van groot belang. ChristenUnie-SGP is voorstander van een lokaal of regionaal fonds voor regionale onderzoeksjournalistiek.
- » De OZB wordt in principe met niet meer dan de inflatie verhoogd, tenzij dat noodzakelijk is om voor Leiderdorp belangrijke voorzieningen in stand te houden.
- » De komende jaren stijgen de kosten van begraven niet en er wordt geen correctie voor inflatie toegepast.
- » De kosten van afvalstoffenheffing rijzen in Leiderdorp de pan uit. Er komt een agenda om de kosten naar beneden bij te stellen, zodat ook de lasten omlaag kunnen. We gaan betalen naar gebruik onderzoeken.
- » Tussen één-, twee- en meerpersoonshuishoudens is een verschil in afvalstoffenheffing en reinigingsheffing. Dat is logisch. Het verschil moet de komende jaren echter niet toenemen, zodat Leiderdorp aantrekkelijk blijft voor gezinnen.
- » We moeten scherp op de kosten letten in het sociaal domein. We pleiten voor een kritische toets of mensen met een hoger inkomen WMO - en jeugdhulp- voorzieningen via de gemeente nodig hebben.

> onze kandidaten

- » 1. Arie Janssen
- » 2. Jentine Schipaanboord- van Hattem
- » 3. Marten Westeneng
- » 4. Patrick Naaktgeboren
- » 5. Toos van den Born-Oudenaarden
- » 6. Machiel Roos
- » 7. Jan de Brieder
- » 8. Marieke Pikart-van den Berg
- » 9. Cor Rijdsdam
- » 10. Tineke Domburg-de Rooij
- » 11. Anton Bil
- » 12. Mart-Jan Roos
- » 13. Chrisje Lubbe-Meima
- » 14. Hans Scholten
- » 15. Leantine Bastiaans-Knibbe
- » 16. Jeroen Brinkhuis
- » 17. Jan-Willem Proos
- » 18. Geert Schipaanboord